

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ มาวัดก็มาฟังธรรม มาประพฤติปฏิบัติ เวลาจะประพฤติปฏิบัติมันมีความพร้อมใจ เวลาคนเกิดมาเพราะมีหนี้เวรหนี้กรรมถึงได้มาเวียนว่ายตายเกิด เวลาเกิดเป็นมนุษย์ ด้วยกรรมดี ๆ เกิดเป็นมนุษย์ ความเป็นมนุษย์มีค่ามาก เพราะมีค่ามาก มนุษย์มีสมอง มนุษย์มันแยกคิดแยกชั่วแยกดีได้ เพราะมนุษย์ เราถึงมีสติมีปัญญา

คนมีสติปัญญา เห็นใหม่ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา สอนเรื่องอะไร พระพุทธศาสนาสอนเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตายไป เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ๆ ถ้าเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ สิ่งที่ยื่นว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาจากไหน มาจากการกระทำ กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เวลากรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมมาจากไหน กรรมก็มาจากกำมือเรานี้ไง เพราะกำมือเราทำทั้งนั้นนะ เพราะเราทำมาเองๆ สิ่งที่ทำมาเอง มันถึงเป็นหนี้เวรหนี้กรรมไง

เวลาหนี้เวรหนี้กรรมเกิดมา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา สอนให้เสียสละ ให้เสียสละ การเสียสละ เสียสละสิ่งที่ไม่ดีไม่งามในหัวใจของเรา แต่สิ่งที่เป็นคุณงามความดีให้รับชวนชวาย การชวนชวายๆ ทำคุณงามความดีเพื่อเราๆ ระดับของท่าน ระดับของท่านมีน้ำใจต่อกัน สังคมร่มเย็นเป็นสุข สังคมร่มเย็นเป็นสุข ในการประพฤติปฏิบัติมันก็จะมีโอกาสไง สังคมมีแต่ความขัดแย้ง เราทำสิ่งใดเราทำไม่ได้หรอก มีแต่ความขัดแย้ง เราต้องคอยหลบหลีก หลบหลีกภัยของเรา ถ้าหลบหลีกภัยของเรา มันจะมาประพฤติปฏิบัติสิ่งใดละ

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนให้มิเมตตาต่อกัน พอมีเมตตาต่อกันนะ เหว่ย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เขามีเวรมีกรรม มีเวรมีกรรมด้วยนิสัยใจคอของเขา นิสัยใจคอของเขา เวลาเราเจอสิ่งใดแล้วเราหลบเราหลีกของเรา เราหลบเราหลีก เราทำคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีเพื่อเราไง

โลกเขา เขาแสวงหากันมาเพื่อประโยชน์ของเขา ถ้าเขาเป็นหนี้เป็นสินกัน เขาต้องใช้หนี้ใช้สินของเขา ถ้าเขาไม่ใช้หนี้ใช้สินของเขา เขาก็ต้องบังคับใช้กฎหมาย เวลาบังคับใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายด้วยความถูกต้องผิดใจ นั่นเป็นเรื่องการใช้หนี้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ทุกข์ด้วยความเป็นหนี้ เวลาเราพ้นจากความเป็นหนี้ คนที่เป็นหนี้เป็นสินเป็นทุกข์เป็นยากมากนะ ต้องคอยหลบคอยหลีกเลี่ยงตลอดเวลา ว่าเขาจะมาคอยตามทวงหนี้ของเขา เห็นไหม เราเป็นหนี้เป็นสินเขา เรายังไม่มีโอกาสจะใช้เขา เราต้องหลบต้องหลีกเลี่ยง นี่ทุกข์ด้วยความเป็นหนี้ ถ้าเราใช้หนี้ใช้สินเราหมดแล้วเราเผชิญหน้าเขาได้หมดแหละ เราไม่เป็นหนี้เป็นสินใคร ใครจะมีอำนาจเหนือเรา คนเกิดมาเสมอภาคกันด้วยกันทั้งนั้นนะ นี่สิ่งที่ความทุกข์ที่ความเป็นหนี้

เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราพ้นจากความเป็นหนี้ๆ นี่หนี้ทางโลกนะ แต่เวลานี้เวรหนี้กรรม หนี้เวรหนี้กรรมมันมีเวรมีกรรมมันถึงเป็นจรตนิสัย เวลาคนเกิดมาทำไมไม่รู้สึกรู้สึกนึกคิดไม่เหมือนกัน ความรู้สึกนึกคิดไม่เหมือนกัน จรตนิสัยมันฝังมา พันธุกรรมของจิต พันธุกรรมของจิตด้วยการกระทำมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ความเป็นพระโพธิสัตว์ปรารถนาแต่คุณงามความดี สร้างแต่คุณงามความดีของท่าน เสียสละทั้งนั้น เสียสละเพื่อโพธิญาณของท่าน ท่านมีเป้าหมายของท่าน อธิษฐานบารมี เป้าหมายการที่เราจะกระทำให้ถึงเป้าหมายของเรา ถ้าเราอธิษฐานบารมี เราตั้งของเราแล้วเราพยายามกระทำของเรา ทำของเรา มีจุดยืนของเรา

คนที่อ่อนแอตั้งเป้าหมายไว้ มีความเจตนาตั้งใจไว้แล้วทำไมไม่สมความปรารถนา แล้วก็อ่อนแอ อ่อนแอก็ล้มลุกคลุกคลานไป ไม่มีจุดยืนของเขา นี่ไง สิ่งนี้มันเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากไหน เกิดขึ้นมาจากการกระทำของเรา เกิดขึ้นมาจากจรตนิสัย เกิดขึ้นมาจากการกระทำ

ถ้าคนที่เขามีการกระทำ เขามีความมั่นคงของเขา ความมั่นคงของเขา เวลาภาวนา ครูบาอาจารย์ของเราทั้งชีวิตนะ เวลาพระบวชมาตั้งแต่เป็นเณร บวชมาตั้งแต่เป็นเณร ชีวิตทั้งชีวิตเลย แล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมาทั้งชีวิตทั้งนั้นนะ แล้วทั้งชีวิต เวลาเรานั่งสมาธิภาวนาสักชั่วโมงสองชั่วโมง เรามีความหงุดหงิดไหม เรามีความขบขันในหัวใจไหม เราปฏิบัติไปแล้ว สิ่งที่ทำไปมันจะประสบความสำเร็จหรือไม่ เราปฏิบัติไปแล้วจะเสียเวลาเปล่าหรือเปล่า เวลาคนทำความดีๆ

แล้วมาคิดทีหลังเลย เราไม่น่าทำเลย เราใช้ชีวิตเราสะดวกสบายกว่านี้ เราหลงผิดไปๆ เห็นไหม เวลามันอ่อนแอ

เวลามันเข้มแข็งขึ้นมาละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นคน ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ความประเสริฐเลอเลิศอันนั้นประเสริฐเลอเลิศมาจากไหนละ เวลาประเสริฐเลอเลิศ ประเสริฐเลอเลิศมาจากหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าละ เวลาตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์นั้นนะ มันตรัสรู้ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ มันเลอเลิศ เวลาตรัสรู้มาแล้วจะรื้อสัตว์บนสัตว์ เป็น สตุถา เทวมนุสสุสาน์ เทศน์ว่าการ ๓ โลกธาตุ เทวดา อินทร์ พรหมเราปรารถนา

นรกสวรรค์มีไหม เราเชื่อไหม นรกสวรรค์มีหรือเปล่า แล้วพรหมมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีหรือเปล่า

เวลาพรหมมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวดามาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วมันเป็นประโยชน์ตรงนั้นไง ประโยชน์ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เพราะการปลดปล่อยกิเลสตัดทอนความทะยานอยากในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความปลดปล่อยด้วยอัสวัภยญาณ อัสวัภยญาณมันทำลายใจ

บุพเพนิวาสานุสติญาณ เวลาระลึกถึงที่มาของเราใจ เราทำอะไรมา เราทำอะไรมาเราถึงมานั่งอยู่เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาถ้าเราประพฤติปฏิบัติไม่ถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ จุติปาทญาณมันยังไปข้างหน้า เวลาอัสวัภยญาณมันทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาตรงนี้ไง นี่ศาสนาพุทธ พระพุทธศาสนาสอนลงที่นี้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมๆ ปัญจวัคคีย์ ๕ คนฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกัน ด้วยอำนาจวาสนา มีแต่พระอัญญาโกณฑัญญะเท่านั้นที่มีปัญญาแทงทะลุธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าไปในใจของตนได้ เห็นไหม สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา

แต่ของเรามันไม่ธรรมดา เกิดขึ้นมาก็ดีใจ ดับไปก็เสียใจ อยู่กับเราก็ถนอมรักษา มันไม่ธรรมดากับเรา ไม่ธรรมดาที่ไหนล่ะ โดยข้อเท็จจริงของมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว แต่ด้วยค้นหาความทะยานอยากของเราต่างหากล่ะ เราต้องการปรารถนาให้มันอยู่กับเรา เราต้องการปรารถนา เราต้องการของเรา นี่มันไม่ธรรมดาตรงนี้ไง ถ้าไม่ธรรมดา นี่ไง ด้วยจิตนิสัย เวลาคนที่มิสติปัญญา เวลาฟังธรรมๆ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “พระอัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมแล้วมีผู้รู้ตาม ผู้รู้ตามเพราะเป็นความปรารถนาของท่าน ท่านปรารถนามารื้อสัตว์ขนสัตว์ก็รื้อสัตว์ขนสัตว์ในใจของสัตว์โลก ในหัวใจของเรานี้ ในหัวใจที่มันทุกข์มันยากอยู่นี้ ถ้ามันทุกข์มันยากอยู่นี้ ระดับของท่าน ระดับของท่านนี้ฆราวาสธรรม เราเป็นฆราวาส เราก็พยายามหมั่นฝึกฝน

การเสียดสนี่เป็นการฝึกฝนหัวใจ เวลาเราจะเสียดสนมันเสียดสนมาจากไหน เวลามันตระหนี่ถี่เหนียวมันอยู่ที่หัวใจนี้ ของกูๆ มันให้ไม่ได้หรอก แต่ถ้ามันคิดจะให้ มันคิดจะให้นะ ของมันจะล้นฟ้ามาจากไหน ถ้ามันคิดจะให้ มันให้ได้เลย แต่ถ้ามันไม่คิดจะให้ ของเก็บไว้ในบ้านในเรือนมันสะสมไว้ จะเผามันตายมันยังไม่รู้จักเป็นประโยชน์กับใครทั้งสิ้นเลย แล้วมันตระหนี่ถี่เหนียวไป

นี่ไง เวลาระดับของท่านๆ เวลาระดับของท่านมันสละที่นี้ ความตระหนี่ถี่เหนียวในหัวใจนั้น ความตระหนี่ถี่เหนียวในหัวใจมันเกิดจากไหน มันเกิดจากค้นหาความทะยานอยาก ความไม่รู้ใจ ที่ว่าของกูๆ มันคิดว่าของมันๆ แต่ไม่ใช่เลย เวลาสิ่งนี้มันเป็นสมมุติสัจจะ สิ่งที่เราหามาจะเราไม่พลัดพรากจากเขา เขาก็ต้องพลัดพรากจากเรา มันเป็นตามข้อเท็จจริงอยู่แล้ว สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ไม่มีสิ่งใดคงที่เลย แม้แต่ค่าของเงิน ค่าของเงินมันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

นี่ก็เหมือนกัน ของเราๆ เราคิดว่าของเราไป มันเปลี่ยนแปลงของมันตลอดเวลา เราไม่ได้พลัดพรากจากเขา เขาก็ต้องพลัดพรากจากเรา เก็บไว้ๆ เราไม่ตายใช่ไหม เวลาเราตายไปแล้ว สิ่งนั้นมันเป็นปุโสสมฟ้าทรัพย์ ไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย แต่ถ้าเราเสียดสนไป เราเสียดสนไปตั้งแต่ตอนนี้ จิตใจมันรับรู้ยู่ตอนนี้ พอจิตใจมันรับรู้ เจตนาที่เสียดสนไปๆ การเสียดสนนั้นฝึกหัดจิตนิสัยของเราด้วย แล้วมันได้บุญกุศลของเราด้วย เพราะอะไร เพราะเราเป็นคนเสียดสนเอง เราเป็นคนกระทำเอง ความลับไม่มีในโลก ของที่เราเสียดสนไปเองเป็นของเราหรือของเขา เราเสียดสนวัตถุออกไป ของของเราเป็นของเรา ทิพย์สมบัติมันไปของเรา แล้วมันตบแต่งของมัน

มันแก้ไขตัดแปลงหัวใจของเรา ถ้ามันตัดแปลงหัวใจของเราจนจิตใจของเรามันอึดมบุญ คำว่า “อึดมบุญ” ทำบุญจนเป็นเรื่องปกติ มันอึดมันเต็มของมัน

เวลามันอึดมบุญของมันแล้วถ้ามันมีอำนาจวาสนา มันก็จะชวนชวายไป ชวนชวายอึดตสมบัติ สมบัติของหัวใจ สมบัติของหัวใจ สติสมบัติ สมาธิสมบัติ ปัญญาสมบัติ สมาธิเกิดขึ้นๆ ถ้ามันเป็นสมบัติของเราขึ้นมา เราฝึกหัดขึ้นมา

คนไม่ฝึกหัดนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรามีอะไร เรามีอะไรบ้าง สติก็ชื่อ สมาธิก็ชื่อ ปัญญาที่คิดเอาเป็นสัญญา มีอะไรบ้าง ไม่มี

ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา เรามาฝึกหัดอยู่นี้ไง ถ้าสติก็ให้มันเป็นตัวจริงๆ ขึ้นมา สติหมายความว่า ความระลึกว่ามันระลึกในใจนี้ ถ้ามันจะคิดสิ่งใด มันจะไปกว้านเอาสิ่งใดมาเป็นทุกข์เป็นร้อนในหัวใจ เอ้อะ! เอ้อะ! เอ้อะ! สติมันทัน หยุคหมดแหละ นี่สติจริงๆ มันมีคุณค่าอย่างนี้ สติจริงๆ มันมีคุณค่าอย่างยิ่งความรู้สึกนึกคิดเราได้ สติจริงๆ มันระลึกอยู่ตัวเรานี้ ถ้าระลึกตัวเรานี้ มันพุ่งชานไปไหม เวลากิเลสมันท่วมหัว เวลามันพุ่งชานไป กิเลสมันกลับบ้าน กิเลสมันนอนไม่ตื่น เราก็คิดไปทั่ว ไปกว้านเอาไฟมาเผาเต็มที่แล้ว สติยังไม่ตื่นเลย สติตื่นขึ้นมาหยุดหมดแหละ นี่สติธรรม

สมาธิธรรม ฝึกหัดสมาธิ ถ้าจิตมันสงบระงับ เราฝึกหัดสมาธิของเรา หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ใช้อานาปานสติกำหนด มีคำบริกรรมของเรา มีคำบริกรรมของเราคือจิตมันมีการกระทำ การกระทำมันมีนวัตรกรรมในใจของมัน มีการกระทำของมัน ถ้ามันเป็นความจริงๆ ที่มันทุกข์มันยากอยู่นี้ ที่เวลามันขาดสติ มันพลั้งเผลอไปนี้ มันไปกว้านเอาไฟเอาไฟมาเผามันทั้งนั้นนะ ถ้ามันเอาไฟมาเผา ถ้ามีสติมันก็หยุดใจ หยุดแล้วสืบต่ออย่างไร นี่ไง ถ้าสืบต่ออย่างไร สันตติจะให้มันคงที่อย่างไร ถ้าคงที่อย่างไร เราก็มีคำบริกรรมของเราไว้ เรายังรักษาของเราไว้

พอรักษาของเราไว้ ตัณหาความทะยานอยากมันอยู่ที่จิต มันก็บิดเบือน มันก็ขบขัน ล้มลุกคลุกคลาน ปฏิบัติใหม่ๆ ล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะ ทรัพย์สมบัติข้างนอก เราเห็นแล้วเราไปกว้านหามาเป็นของเราได้ เวลาหัวใจแท้ๆ ของเราจะเอาไว้กับเราเอาไว้ไม่ได้ ของเป็นของดีๆ รู้ว่าของดี ตะครุบได้แต่เงามัน ไม่ได้ความจริงสักที

ถ้าได้ความจริงขึ้นมา พอมันสงบระงับเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตมันสงบแล้วมันต้องมีความสุขของมัน มีความสุข ความสงบ ความระงับอันนี้นี่ไง ถ้ามันเกิดอย่างนี้เกิดสัมมาสมาธิ ถ้าเกิดสัมมาสมาธิ

ถ้าเกิดมิจฉา มันง่วงเหงาหาวนอน มันวูบหายไป มันตกร้างก็ไปต่างๆ มันเป็นอาการทั้งนั้น มันก่อนที่จะเข้าบ้าน เข้าบ้านของคนไม่ถูก มันก็เข้าบ้านถูกเข้าบ้านผิดอยู่อย่างนั้นนะ ถ้ามันจิตสงบระงับเข้ามาเป็นตัวคนของเรา ปัญญาภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมอง ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากจินตนาการ ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากการคาดหมาย การคาดหมายมันเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ไง

มนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ โดยธรรมชาติของสันตติ โดยธรรมชาติของขันธ ๕ โดยธรรมชาติของความคิดมันคิดโดยธรรมชาติของมัน ถ้าคิดโดยธรรมชาติของมัน พอไปคิดสิ่งใดเราก็โง่ๆ อยู่ นั่นนะ เพราะอะไร เพราะมันไม่เคยเห็นความเป็นจริงไง พอจิตมันสงบแล้วมันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา เรามีสติ มีสมาธิ เราควบคุมของเรา เวลามันออกใช้ปัญญาของมัน ต้องออกใช้ปัญญา การออกใช้ปัญญา สติปัญญา ๔ สติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง คือสติปัญญา ๔ ที่จิตมันสงบแล้วมันค้นคว้าของมันหาตามความเป็นจริง

จิตเราไม่สงบ มันเป็นการคาดหมาย เป็นจินตนาการ เราสร้างภาพทั้งนั้นนะ ถึงบอกว่ามันไม่เป็นความจริงไง ถ้ามันเป็นความจริงๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ตรัสรู้ธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันมีมรรคญาณ มันมีสัจจะมีความจริงใจ มรรคโดยข้อเท็จจริง ไม่ใช่คิดเปรียบเทียบ คิดของเราขึ้นมาว่าเป็นมรรคๆ ใจ

สัมมาอาชีวะเราก็ทำอาชีพชอบๆ อาชีพชอบคือการคิดถูกคิดผิดต่างหาก คิดผิดนี้อาชีพผิด มันสวย จิตมันคิด เวลามันคิดทางถูก นั่นนะสัมมาอาชีวะ คิดทางถูก จากสัมมาอาชีวะ เทวเมภิกขเว ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ อตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค นี่ไง ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ มัชฌิมาปฏิปทา ความสมดุลความพอดีของมันเป็นอย่างไรร ความสมดุลความพอดี นี่มันเกิดขึ้นมานี่ไง เวลามันเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากหัวใจ นี่ถ้ามันเป็นจริงมันเป็นจริงอย่างนี้

เราจะบอกว่า ที่บอกว่า เวลาสติ สมาธิ ปัญญา มันมีแต่ชื่อ เวลามันเป็นจริงๆ เป็นจริงจากการปฏิบัติไง ฉะนั้น เวลาเราศึกษา ศึกษาเป็นภาคปริยัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ศึกษานะ ปริยัติเวลาศึกษามาแล้ว ศึกษาเพื่อประพฤติกปฏิบัติ

เรามีการศึกษา มา เรามีความรู้มา เราต้องประกอบสัมมาอาชีพขึ้นมาให้เรามีทรัพย์สมบัติของเราขึ้นมา เวลาศึกษามา ศึกษาไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ ศึกษาไว้เพื่อการกระทำ เวลาเราจะฝึกหัด เราจะปฏิบัติ เราก็ก้าวไปหมดเลย นู่นก็จะผิด นี่ก็จะผิดนะ

เวลาเราศึกษามาๆ ศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง ศึกษาเพื่อเป็นความรู้ที่เราจะทำให้ถูกต้อง เวลาศึกษาไปแล้วนะ ใ้ความศึกษานั้นมันก็มาเทียบเคียงว่า อ้อ! มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นไปหมดเลย

วาง รู้แล้ววางไว้ๆ เราพยายามทำให้มันเป็นความจริงขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมา มันถึงมีรส มีชาติ รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง รสชาติของมัน รสชาติของสัจจะความจริงใจ สุขอื่นใด เท่ากับจิตสงบไม่มีใจ แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาที่มันเข้าไปต่อสู้กับกิเลสนะ ต่อสู้กับกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก

เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านบอกสงครามธาตุสงครามชั้น มันเกิดสงครามธาตุสงครามชั้น แต่เราไม่มีสงคราม เรามีแต่ตามกันไป เวลามันจุกจุกก็ตามไปเลย แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านมีสงครามธาตุสงครามชั้น ระหว่างธาตุชั้นมันประหัดประหารกัน ธรรมะ ธรรมะที่เกิดขึ้นมันจะประหัดประหาร มันต่อสู้กัน ไสกองทัพเข้าใส่กัน มันต่อสู้กันกลางหัวใจนะ เวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ของเราดี เติบงกรม ๗ วัน ๗ คืน เติบงกรมทั้งวันทั้งคืนมันเพราะอะไรล่ะ เพราะระหว่างสงครามธาตุสงครามชั้น ระหว่างกิเลสกับธรรมะที่มันประหัดประหารกลางหัวใจ มันสนุก มันครึกครื้น มันอาจหาญ มันรื่นเริง คนที่ปฏิบัติที่มีคุณธรรมในหัวใจ โอ๊ย! มันมีความสุขมาก เติบงกรมทั้งวันทั้งคืนเดินได้อย่างไร เดินอยู่อย่างนั้นนะ ข้างนอกเดินอยู่อย่างนั้นนะ แต่ข้างในระหว่างกิเลสกับธรรมะมันประหัดประหารกัน นั้นเวลาภาวนามยปัญญา มันเกิด มันเกิดอย่างนั้น

ถ้าภาวนามยปัญญา มันเกิดขึ้นมา เวลามันประหัดประหารกันจนกิเลสมันหมดไป มันหมดไปหมดๆ มันไม่ถึงกับสมุจเฉทไป ไม่ได้กับตายไป มันทำแล้วทำเล่า มันจะมีครูบาอาจารย์คอยชี้คอยบอกอย่างนี้ คอยชี้คอยบอกเพราะอะไร เพราะถ้าครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่ทุกคนแล้วเวลาปฏิบัติมันจะมีประสบการณ์อย่างนี้ ประสบการณ์ที่ว่าล้มลุกคลุกคลานก่อน คนเราจะทำหน้าที่การงานกว่าจะยืนตัวได้ กว่าจะอยู่ตัว มันก็ต้องเต็มทีนะ เวลาทำไปๆ มันจะประสบความสำเร็จหรือไม่ หรือประสบความสำเร็จหรือไม่ อยู่ที่อำนาจวาสนาของคนเหมือนกัน อำนาจ

วาสนาของคนนะ คุณิ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา พวกเราก็ชื่นชมกันมาก แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านอุทานนะ เราวาสนา น้อย อายุเราแค่ ๘๐ ปี เพราะอะไร เพราะ ๔ อสงไขยไง พระศรีอริยเมตไตรย ๑๖ อสงไขยไง นี่ การสร้างมามากมันก็ใหญ่มาก ยิ่งใหญ่มาก ความรู้มาก สร้างมาน้อยก็น้อย แต่ก็ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยมรรคด้วยผลก็สำเร็จไปทั้งหมด แต่ก็วาสนานี้ไง

นี่ย้อนกลับมาพวกเราไง เอาตรงนี้มาเทียบ มาเทียบว่าทำไมเราล้มลุกคลุกคลาน ทำไมเราทุกข์เรายาก ทำไมเราคิดไม่เหมือนเขา มันทำไมๆ ก็มันมีที่มาทั้งนั้นนะ หนีเวรหนีกรรม เราเป็น หนีก็ใช้หนีด้วยความเป็นหนีของเรา จบไปกระบวนการในทางโลก แต่ถ้าหนีเวรหนีกรรม หนีเวรหนีกรรมของคนที่มีมันลึกกลับซับซ้อน มันก็ต้องขวนขวาย ฉะนั้น มีสิ่งใดที่เกิดขึ้นกับ ความรู้สึกนึกคิดไม่ต้องไปวิตกกังวลใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ต้องเสียใจทั้งสิ้น เราทำมาทั้งนั้น ความคิดของเรา ความทุกข์ความยากของเรา เราทำเอง เราทำมาทั้งนั้น แต่ในปัจจุบันนี้เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติจนหุดาท่านแจ่มแจ้ง ท่านถึงคอย เตือนเราคอยบอกเราไง ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์คอยเตือนคอยบอกเรา เราก็คิดเอง คิดเองก็คิดด้วย สมองของเรานี้ แล้วคิดแล้วก็มาเสียใจน้อยใจ เราไม่น่าเลย เราไม่น่าเลย ภูเขาแล้ว ภูเขาแล้ว ไม่ต้องภูเขาหรอก ทำจริงๆ ทำตรงนี้ แล้วไม่ต้องไปเสียใจกับมัน เราทำเอง

เราเกิดมา เราเป็นมนุษย์เหมือนกัน มีกายกับใจเหมือนกัน ปรรณาคความ สุข เกลียดความทุกข์เหมือนกัน แล้วเราก็ขวนขวายการกระทำเหมือนกัน เราต้องมีน้ำใจต่อกัน เห็นใจต่อกัน เห็นใจต่อกันนะ ทุกคนก็ปรรณาคดีทั้งนั้นนะ เราอย่าไปทำกระทบกระเทือนใครทั้งสิ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามเด็ดขาดนะ เรื่องศีล ไม่ให้เบียดเบียนกัน ไม่ให้ทำลายกัน แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสรรเสริญ สรรเสริญถึงการฆ่ากิเลส การฆ่าที่ภูมิมานะความเห็นผิดของเรา หัวใจของเราที่จะไปจวบจ้วง ไปคิดทำลายเขา ฆ่ามัน ฆ่ามัน ฆ่าความคิดอย่างนั้นเสีย ฆ่าทำลายไอ้ต้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสรรเสริญ สรรเสริญมาก

เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการนะ ท่านตีหัวกิเลสในใจของคนนะ ไม่ได้ว่าคนหรือคนคือคน แต่ไอ้กิเลสในใจนั้นมันตัวร้าย มันทำให้เราผิดพลาด ให้เราเสียหาย ไอ้กิเลสตัวนั้นนะ ถ้าเรามีสติปัญญา เราก็จะมาแก้ไอ้กิเลสในใจของเรา อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่ง

แห่งตน คนเท่านั้นที่จะชำระล้างกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของตน คนต้องเข้มแข็ง คนต้องพยายามละเอียดอ่อน พยายามดูแลรักษาหัวใจของเรา เอวัง